

групи. Каста, в якій людина народилася, визначатиме її соціальний статус, роботу, режим харчування та поведінку в цілому. Ця застаріла система, якій більше 3000 років, досі має значний вплив на індійське суспільство. Соціально-історичне походження кастової системи сягає 1500 року до н. Коли арії з центральної Азії вторглися в Індію, вони створили цю систему як засіб контролю над місцевим індійським населенням. Протягом багатьох років система перетворювалася правлячими елітами і стала частиною індуїзму – найпоширенішої релігії Індії.

Шлюб між різними кастами в Індії досі залишається небажаним, й іноді молодь жорстко карають за небажання слідувати цій застарілій настанові.

В Індії система бронювання стосується резервування місць на виробництві, в законодавчих відомствах та навчальних закладах різних урядів. Племена та так звані касты, які вважаються історично неблагополучними, найбільш виграють від цього. Окрім тих, які класифікуються як економічно слабкіші. Основна мета системи резервування в Індії – збільшити можливості для покращення соціального та освітнього статусу малозабезпечених громад та тим самим дати їм змогу зайняти належне місце в мейнстрімі індійського суспільства.

Висновки. В Індії кастова дискримінація є незаконною, але освіта та індустріалізація повільно впливають на реальне втілення цього процесу. Релігійна дискримінація все ще існує, а система резервування робочих місць хоч і забезпечує місця для людей нижчих каст, але, разом з тим, породжує низку нових соціальних проблем.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У БАКАЛАВРІВ МЕДСЕСТРИНСТВА SOME ASPECTS OF FORMATION OF PERSONAL AND PROFESSIONAL COMPETENCES IN BACHELORS OF NURSING

Марченко Ю. Р.

Науковий керівник: к. філос. н. Білецька В. В.

Marchenko Yu. R.

Scientific adviser: Biletska V. V., PhD

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Медичний коледж

Актуальність. Теми дослідження зумовлена стрімким розвитком світової медичної науки, що спричинила кардинальні зміни у соціальному, економічному, правовому та освітньому просторі. Інноваційні тенденції у медицині, що включає в себе медсестринську справу, вимагають від навчальних закладів відповідного профілю, пошуку більш ефективних підходів до підвищення рівня особистісно-професійної компетентності сестер-бакалаврів, адже від рівня їх підготовки напряму залежить якість надання медичних послуг у нашій країні.

Мета роботи. Проаналізувати характерні риси особистісних та професійно-фахових компетентностей медичних сестер, необхідних для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності Медсестринство (ОПП Сестринська справа).

Методи і матеріали. Для досягнення поставленої мети нами використовувалися наступні загально-наукові методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, логічний метод, метод класифікації.

Результати. Здобувши освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста медична сестра має можливість підвищити кваліфікацію за рахунок продовження навчання. Дослідники В. Литвиненко та І. Подтикан класифікували риси, якими повинна володіти медична сестра-бакалавр за наступними напрямками: ділова спрямованість (оперативність, навички управління); ставлення до людей (вихованість, почуття емпатії, доброзичливість, терпимість і повага, витриманість та тактовність); загальна культура (гуманітарні знання, творчі вміння). На думку багатьох дослідників, для бакалавра медсестринства, крім клінічних дисциплін, дуже важливим є опанування низки гуманітарних наук таких, як: деонтологія, педагогіка, філософія, психологія, зважаючи на взаємодію медсестри з іншим медичним персоналом, а також на лікувальні властивості таких гуманістичних якостей особистості як співчуття, милосердя, терпіння, турбота, розуміння, повага до пацієнтів.

Щодо професійних якостей майбутніх медсестер-бакалаврів, то важливе значення має розвиток їх самостійного творчого мислення, шляхом постійної постановки студентам проблемних питань, організації їх самостійної роботи в умовах виробничої діяльності та змодельованих клінічних ситуацій, обґрунтування на прикладах важливості результатів їх роботи.

Висновки. До характерних рис особистісних компетентностей бакалаврів медсестринства варто віднести їх емпатично-гуманістичну спрямованість на пацієнтів та колег, міжпредметну інтеграцію в межах освітнього процесу. Професійні якості медсестер-бакалаврів обов'язково мають містити в собі творчо-евристичну складову та спиратися на отримані під час самостійної роботи та професійної діяльності практичні навички.

БІОЕТИКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ BIOTHETICS AND HUMAN RIGHTS

Оляновський С. А.

Науковий керівник: к. ю. н. Рак С. В.

Olyanovskiy S. A.

Scientific adviser: Rak S. V., PhD

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра філософії та суспільних наук

Актуальність. Розвиток сучасної медицини, що супроводжується відкриттям нових видів лікування різних захворювань та стрімким прогресом технологій, створює загрозу у сфері морального фону відносин «лікар-пацієнт» та ризики порушення основоположних прав людини.